

**ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა
დაცვის ევროპული კონვენციის
ოქმი № 7**

სტრასბურგი, 22 ნოემბერი 1984 წ.

ევროპის საბჭოს წევრი სახელმწიფოები, რომლებმაც ხელი მოაწერეს წინამდებარე ოქმს,

გადაწყვიტეს რა გადადგან ნაბიჯები ზოგიერთი უფლებისა და თავისუფლების განხორციელების კოლექტიური აღსრულებისაკენ, რომში 1950 წლის 4 ნოემბერს ხელმოწერილ ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა კონვენციის (შემდგომში კონვენციის) მეშვეობით.

შეთანხმდნენ შემდეგ ხე:

მუხლი 1 – გარანტიები უცხოელთა გაძევების წინააღმდეგ

1. უცხოელი, რომელიც კანონიერ საფუძველზე ცხოვრობს სახელმწიფოს ტერიტორიაზე, არ შეიძლება გაძევებული იქნას იქედან, ვარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც უნდა აღსრულდეს კანონის შესაბამისად მიღებული გადაწყვეტილება, და მას უნდა ჰქონდეს საშუალება:

- ა) წარადგინოს არგუმენტები მისი გასახლების წინააღმდეგ;
- ბ) ხელახლა იქნეს განხილული მისი საქმე; და
- გ) ამ მიზნებისათვის წარსდგეს კომპეტენტური ხელისუფლების ან ამ ხელისუფლების მიერ დანიშნული ერთი ან რამდენიმე პირის წინაშე.

2. უცხოელი შეიძლება გასახლებული იქნას წინამდებარე მუხლის 1 პუნქტის “ა(ბ) და (გ) პუნქტებში ჩამოთვლილი უფლებების განხორციელებამდე, თუკი ასეთი გაძევება აუცილებელია საზოგადოებრივი წესრიგის ინტერესებიდან გამომდინარე ან მისი მოტივირება ხდება სახელმწიფო უსაფრთხოების მოსაზრებებით.

მუხლი 2 – აპელაციის უფლება სისხლის სამართლის საქმეებზე

1. სასამართლოს მიერ სისხლის სამართლის დანაშაულისათვის მსჯავრდებულ ნებისმიერ პიროვნებას ექნება მისი განაჩენის უფრო მაღალ ინსტანციაში ხელახალი განხილვის უფლება. ამ უფლების განხორციელება, იმ საფუძვლის ჩათვლით, რომლითაც იგი შეიძლება განხორციელებული იქნას, წესრიგდება კანონის მიერ.

2. ამ უფლებიდან შეიძლება გაკეთებული იქნას გამონაკლისები უმნიშვნელო სამართალდარღვევების მიმართ, რომლებიც განსაზღვრული იქნებიან კანონის მიერ, ან როდესაც შესაბამისი პიროვნება უკვე გასამართლებული იქნა პირველი ინსტანციით მაღალი ინსტანციის სასამართლოს მიერ ან დასამართლებული იქნა მისი გამართლების წინააღმდეგ აპელაციის განხილვის შემდეგ.

მუხლი 3 – კომპენსაცია მცდარი განაჩენის გამოტანის შემთხვევაში

თუკი რომელიმე პირი საბოლოო განაჩენით აღიარებული იყო დამნაშავედ სისხლის სამართლის დანაშაულის ჩადენაში და თუკი შესაბამისად მისთვის გამოტანილი განაჩენი გაუქმებული იქნა ან იგი შეწყალებული იქნა იმ საფუძველზე, რომ რაიმე ახალი ან ახლად აღმოჩენილი ვარაუძობა მტკიცედ ადასტურებს სასამართლო შეცდომის არსებობას, მაშინ პირი, რომელიც დასჯილი იქნა ამგვარი გასამართლების შედეგად, იღებს კომპენსაციას შესაბამისი სახელმწიფოს კანონის ან

პრაქტიკის შესაბამისად, თუკი დამტკიცებული არ იქნება, რომ ამგვარი გარემოების დაფარვაში თავის დროზე მთლიანად ან ნაწილობრივ დაძნედა თავად ის პირი.

მუხლი 4 - ორჯერ გასამართლების ან დასჯის აკრძალვის უფლება

1. ერთი და იგივე სახელმწიფოს იურისდიქციის ფარგლებში არაფინ არ შეიძლება ხელმოკრედ იქნეს გასამართლებული ან დასჯილი სისხლის სამართლებრივი წესით დანაშაულისათვის, რომლისთვისაც იგი საბოლოოდ გამართლებული ან მსჯავრდებული იქნა ამ სახელმწიფოს კანონისა და სისხლის საპროცესო სამართლის შესაბამისად.

2. წინა პუნქტის დებულებანი არ ეწინააღმდეგებიან შესაბამისი სახელმწიფოს კანონისა და სისხლის საპროცესო სამართლის მიხედვით საქმის გადახედვას, თუკი არსებობენ ცნობები ახალი ან ახლად აღმოჩენილი გარემოებების შესახებ ან წინა განხილვაში ადგილი ჰქონდა არსებით დეფექტს, რომელსაც შეეძლო ზეგავლენა მოეხდინა მის შედეგზე.

3. დაუშვებელია წინამდებარე მუხლის დებულებებიდან გადახვევა კონვენციის მე-15 მუხლზე დაყრდნობით.

მუხლი 5 - თანასწორობა მეუღლეთა შორის

მეუღლეებს გააჩნიათ კერძო სამართლებრივი ხასიათის თანაბარი უფლებები და მოვალეობები ერთმანეთთან და თავიანთ ბავშვებთან ურთიერთობებში, ისეთ საკითხებში რომლებიც ეხება ქორწინებაში შესვლას, ქორწინებაში ყოფნას და განქორწინებას. წინამდებარე მუხლი ხელს არ შეუშლის სახელმწიფოებს მიიღონ აუცილებელი ზომები ბავშვები ინტერესების დასაცავად.

მუხლი 6 - ოქმის მოქმედება ტერიტორიებთან მიმართებაში

1. ნებისმიერ სახელმწიფოს ხელმოწერის ან მისი სარატიფიკაციო სიგელის ან მიღების ან მოწონების შესახებ დოკუმენტის შესანახად ჩაბარების დროს შეუძლია მიუთითოს ტერიტორიაზე ან ტერიტორიებზე, რომლებზეც ვაზრცელდება წინამდებარე ოქმის მოქმედება და განაცხადოს, თუ რამდენად უზრუნველყოფს იგი წინამდებარე ოქმის დებულებათა მოქმედებას ამ ტერიტორიის ან ტერიტორიების მიმართ.

2. ნებისმიერ სახელმწიფოს შეუძლია ნებისმიერ დროს, ევროპის საბჭოს გენერალური მდივნისათვის დეკლარაციის ვაგ ზავნის ვ ზით ვაავრცელოს წინამდებარე ოქმის მოქმედება ნებისმიერ სხვა ტერიტორიებზე, რომელიც მითითებული იქნება დეკლარაციაში. ამგვარი ტერიტორიის მიმართ ოქმი ძალაში შედის იმ თვის პირველ დღეს, რომელიც მოსდევს გენერალური მდივნის მიერ ამგვარი განცხადების მიღების შემდეგ ორთვიანი ვადის ამოწურვას.

3. ორი წინა პუნქტის შესაბამისად ვაკეთებული ნებისმიერი დეკლარაცია, რომელიც ეხება ნებისმიერ იქ მითითებულ ტერიტორიას, შეიძლება იქნეს გამოთხოვილი ან შეცვლილი ევროპის საბჭოს გენერალური მდივნისათვის შეტყობინების ვაგ ზავნის ვ ზით. გამოთხოვა ან შეცვლა ძალაში შედის იმ თვის პირველ დღეს, რომელიც მოსდევს გენერალური მდივნის მიერ ამგვარი შეტყობინების მიღებიდან ორთვიანი ვადის ამოწურვას.

4. დეკლარაცია, ვაკეთებული წინამდებარე მუხლის მიხედვით მიიხრება კონვენციის 57-ე მუხლის მიხედვით ვაკეთებულ განცხადებად.

5. იმ სახელმწიფოს ტერიტორია, რომლის მიმართაც წინამდებარე ოქმი გამოიყენება რატიფიკაციის, მიღების ან მოწონების ძალით და ის თითოეული ტერიტორია, რომლის მიმართაც იგი გამოიყენება სახელმწიფოს მიერ ამ მუხლით ვაკეთებული განცხადების ძალით, შეიძლება განხილული იქნას ცალ-ცალკე ტერიტორიებად ამ ოქმის პირველი მუხლის გამოყენებისას.

6. ნებისმიერ სახელმწიფოს, რომელმაც გააკეთა განცხადება ამ მუხლის 1-ლი და მე-2 პარაგრაფების მიხედვით, შექმნილი ნებისმიერ დროს შეუძლია განაცხადოს მისი ერთი ან მეტი ტერიტორიების სახელით, რომ იგი აღიარებს სასამართლოს კომპეტენციას, მიიღოს განაცხადები ფიზიკური პირების, არასამთავრობო ორგანიზაციებისა და ფიზიკურ პირთა ჯგუფებისაგან, როგორც ეს განსაზღვრულია კონვენციის 34-ე მუხლით ამ ოქმის პირველიდან მეხუთე მუხლებთან მიმართებაში.

მუხლი 7 - კონვენციასთან მიმართება

წევრი სახელმწიფოები განიხილავენ წინამდებარე ოქმის 1-დან მე-6 მუხლებს, როგორც კონვენციის დამატებით მუხლებს და შესაბამისად გამოიყენება კონვენციის ყველა დებულება.

მუხლი 8 - ხელის მოწერა და რატიფიკაცია

წინამდებარე ოქმი ღიაა ხელმოსაწერად ევროპის საბჭოს წევრი სახელმწიფოებისათვის, რომლებმაც ხელი მოაწერეს კონვენციას. იგი ექვემდებარება რატიფიკაციას, მიღებას ან მოწონებას. ევროპის საბჭოს წევრ სახელმწიფოს არ შეუძლია წინამდებარე ოქმის რატიფიკაცია, მიღება ან მოწონება კონვენციის წინასწარი ან მათი ერთობლივი რატიფიკაციის გარეშე. სარატიფიკაციო სიგელები ან დოკუმენტები მიღების ან მოწონების თაობაზე გადაეცემა შესაბამისად ევროპის საბჭოს გენერალურ მდივანს.

მუხლი 9 - ძალაში შესვლა

1. წინამდებარე ოქმი ძალაში შედის იმ თვის პირველი რიცხვიდან, რომელიც მოსდევს ორთვიანი ვადის ამოწურვას, მას შემდეგ რაც ევროპის საბჭოს შეიძინა წევრი სახელმწიფო გამოთქვამს თავის თანხმობას დაექვემდებაროს ოქმს მე-8 მუხლის დებულებათა შესაბამისად.

2. ნებისმიერი წევრი სახელმწიფოსათვის, რომელიც გამოთქვამს თავის თანხმობას შეასრულოს ოქმით გათვალისწინებული ვალდებულებები, ოქმი ძალაში შედის იმ თვის პირველი დღიდან, რომელიც მოსდევს სარატიფიკაციო სიგელის ან მიღების ან მოწონების შესახებ დოკუმენტის შესანახად ჩაბარებას.

მუხლი 10 - სარატიფიკაციო სიგელების შესანახად ჩაბარებული პირის ფუნქციები

ევროპის საბჭოს გენერალური მდივანი შეატყობინებს ევროპის საბჭოს ყველა წევრს

ა) ნებისმიერი ხელმოწერის შესახებ;

ბ) სარატიფიკაციო სიგელის ან მიღების ან მოწონების შესახებ დოკუმენტების შესანახად ჩაბარების თაობაზე;

გ) მე-6 და მე-9 მუხლების შესაბამისად ოქმის ძალაში შესვლის თარიღის შესახებ;

დ) ნებისმიერი სხვა მოქმედებების, შეტყობინების ან კომუნიკაციის შესახებ, რომელიც ეხება წინამდებარე ოქმს.

ამის დასტურად ქვემოთ ხელმომწერებმა, რომლებიც სათანადოდ იყვნენ უფლებამოსილნი, ხელი მოაწერეს წინამდებარე ოქმს.

შესრულებულია სტრასბურგში აპრილის 28-ე დღეს ინგლისურ და ფრანგულ ენებზე ერთ ეგზემპლარად, რომელიც ინახება ევროპის საბჭოს არქივში; ამასთან ორივე ტექსტი არის თანაბრად აუთენტური. ევროპის საბჭოს გენერალური მდივანი უგზავნის დამოწმებულ ასლებს ევროპის საბჭოს თითოეულ წევრს.